

2K KENNIS EN KUNDE

Reisverslag Ngathini Community, Kenia, Lunga Lunga, maart 2005

Het onmogelijke mogelijk maken!

John is het plaatsvervangend hoofd van de Ngathini Primary School. Zijn vrolijke gezicht straalt verbazing uit. Ongelooflijk wat er allemaal is gebeurd in nog geen vier jaar. De school is gegroeid van 150 naar ruim 600 leerlingen. Er staan nu drie schitterende schoolgebouwen, een goed toegeruste medische post, een klein economisch centrum waarvan de ruimten binnenkort in gebruik worden genomen en er is een begin gemaakt met de model schoolboerderij. In dit stukje niemandsland in Kenia vlak voor de grens van Tanzania is hoop gecreëerd en er zijn perspectieven zichtbaar geworden voor een beter leven. Die perspectieven activeren de lokale Community van zo'n 3000 mensen.

Alle mensen zijn blij met de geactiveerde situatie en daarbij is ook een bijzonder gevoel van samenwerking ontstaan. De dromen lijken gebundeld. De Community beseft dat men elkaar nodig heeft om resultaten te bereiken en daar voelen zij zich zelf verantwoordelijk voor. Niet de overheid of de sponsor wordt aangesproken. "We nemen onze ontwikkeling in eigen hand en willen uiteindelijk selfsupporting zijn. Natuurlijk zijn we wel heel blij met de sponsor want die helpt ons om een goede start te maken." In de Ngathini Community is een sterke positieve ontwikkelenergie aanwezig. Je voelt dat gewoon als je de Community bezoekt. Dat gevoel is heerlijk en raakt direct je eigen verantwoordelijkheid voor dit stukje van de wereld.

Woensdag 23 maart 2005

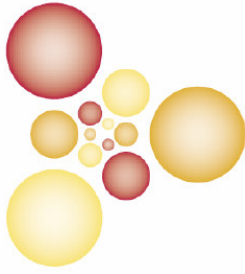
De 2K-familie: Cees, Jeanne, Astrid, Brent, Ilja, Nadine, Jack, Letitia, Els, Melissa, Lisette en Gerard zitten vroeg in de ochtend in de bus op weg naar de Ngathini Community. Hoe zou het daar nu zijn? Zijn er weer nieuwe verrassingen en zou het echt zo'n geweldige ervaring zijn als Lisette en Gerard beweren?

Zonder oponthoud strandt de bus op zo'n vijfhonderd meter van de Ngathini Community op een groepje dansende moeders. Allemaal uit de bus en mee in een kleurrijke optocht naar de school. In de hete en gort droge omgeving staan ruim zeshonderd kinderen en hun ouders klaar voor een warm ontvangst van de 2K-familie. Stof waait op tussen de dansende voeten en blijft plakken op de zwetende gezichten.

Ali, de hoofdmeester staat trots klaar om ons te ontvangen. Hij stelt ons voor aan een aantal belangrijke gasten. De lokale Chieft ooft nog heel jong en heeft een energieke uitstraling. "Please to meet you, wij houden van sterke, vredelievende en goed samenwerkende communities", zegt hij. We zijn het direct met elkaar eens.

We beginnen met een verrassing. De moeders hebben namelijk een koffietafel klaargezet in het nieuwe economisch centrum. Het centrum is nu helemaal klaar. Daar zijn ze trots op want alles is door hen zelf en voor eigen rekening gemaakt. De koffietafel is Afrikaans prachtig. Gewoon twaalf samengeraapte kleurige kopjes op een tafel en een schaal met koekjes. Een moeder met haar mooiste jurk schenkt ons in. Het is allemaal zo eenvoudig en gastvrij dat je vergeet dat je koffie met veel suiker (of was het thee) eigenlijk helemaal niet lekker vindt.

We maken eerst een rondje over het grote schoolterrein. De kinderen en de ouders staan al klaar onder de bomen en blijven geduldig wachten tot het feest gaat beginnen. De medische post ziet er prima uit en is goed georganiseerd. Er zitten nog een hoop patiënten te wachten op hun 'doctari'. Om de schoolboerderij te kunnen starten is circa 20 voetbalvelden 'bush' met lange kapmessen neergehaald en verbrand. Alleen de stronken staan er nog. Ouderparticipatie bij zo'n 35 graden. De school ziet er keurig onderhouden en ordelijk uit. Er staan bloeiende bloemen in

2K KENNIS EN KUNDE

de perken. Het bomentraject is overal zichtbaar en ondanks de lange droge periode zijn er bananenbomen en groeien er ananassen. Ongelofelijk wat hier allemaal mogelijk is geworden.

Het feest begint met de volksliederen. Zij doen het beter dan wij, maar ja we hadden er niet voor geoefend. We krijgen dansjes, liedjes en gedichten van de kinderen: "The lord is with me, aids is a killer, keep on smiling enz." Natuurlijk is er ook weer de traditionele dans van de moeders en van de kinderen en daar moet je als 'houten Hollander' aan meedoen. Beter ging het ons af met onze eigen liedjes: "Een, twee, drie, vier, hoedje van.....", en wat te denken van: "The Ngathini has a farm hia, hia, ho...." Dit lied zongen ze allemaal direct mee.

Volgens de ceremoniemeester was daarna de sectie toespraken aan de orde. Toespraken onder de boom in de Community een veel gebruikte manier om te informeren en te communiceren. Het is hier eigenlijk het enige 'massa communicatie' middel. In de toespraken wordt heel dankbaar terug gekeken en wordt motiverend gesproken ter activering van de verbeteringen die nu aan de orde zijn. Wij beloven opnieuw dat we de Community blijven helpen totdat ze selfsupporting zijn en dat we daarna voor altijd goede vrienden blijven. Zo'n belofte raakt hun zelfrespect.

We hebben met elkaar zo'n 150 kilo goederen voor de Community meegenomen. Een stencilmachine, een microscoop, en heel veel andere materialen voor de medische post en de school. Allemaal ter beschikking gesteld door 'vrienden van 2K'. De mensen zijn er heel blij mee. Dan beseft je plotseling weer dat 'kleine dingen' heel waardevol kunnen zijn. Een volgend belangrijk moment is aangebroken. Brent gaat heel officieel de eerste steen leggen voor de model schoolboerderij. Alle mensen gaan naar de plek waar straks de boerderij komt. Temidden van de verbrande boomresten spreekt Brent zijn goede verwachtingen en wensen uit. Hij zet vervolgens onder luid applaus de eerste spade in de grond.

De middag

We gaan lunchen. Handen wassen met een kommetje water. Aardappelen met rijst en een beetje kip. Het lekkerst is de ananas uit eigen tuin. Even bijkomen en dan begint het middagprogramma. Een aantal van ons gaat vergaderen over de bouw van de nieuwe schoolboerderij, anderen gaan nader kennismaken met het werken op de medische post of op de school. Een geweldige tropische regenbui breekt los. Door de harde regenslag op de ijzeren dakplaten kunnen we elkaar nog nauwelijks verstaan. Gewoon de vergaderkring wat kleiner maken en harder praten.

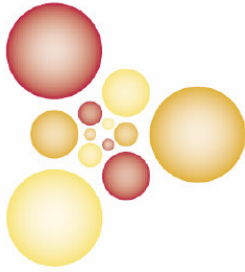
Tijdens de vergadering zetten we de doelen voor de schoolboerderij nog eens op een rijtje:

- De voedselproductie van de boerderij zal voorlopig voor eigen gebruik zijn. De kinderen van de school zullen hier het meest van krijgen.
- De modelfunctie krijgt veel accent. Er komen trainingsprogramma's voor de mensen uit de Community. De stallen en andere materialen worden zo gemaakt dat ze gemakkelijk 'kopieerbaar' zijn voor gebruik bij het eigen huis.
- Op de langere termijn richten we ons op de verkoop van de producten aan de markt.

De model boerderij krijgt een coöperatieve opzet. Gestimuleerd zal worden dat er veel vrouwengroepen participeren in de boerderij. We beginnen met het melkkoeienproject. Daarna volgen de melkgeiten, bijen, kippen, konijnen en natuurlijk de model groentetuin. Op korte termijn kan het complete projectvoorstel klaar zijn. Niemand had dit voor mogelijk gehouden!

De lokale mensen van Heifer en het Ministerie van Veeteelt blijken goede partners te zijn. Ze zijn echte specialisten en hebben er ook zin in. Voor hen is de opzet ook heel uniek. De modelboerderij is ook voor hen een pilot waar straks ook andere communities van kunnen profiteren. Een win-win voor alle partijen.

Een structurele watervoorziening is nodig voor de schoolboerderij. De Ngathini locatie ligt nogal

2K KENNIS EN KUNDE

hoog. Zou daar water in de grond te vinden zijn of moeten we een andere oplossing vinden door bijvoorbeeld een pijpleiding te trekken? We gaan hier een expert bij betrekken. We praten lang door over de begroting. Er is veel geld nodig.

De avond

Het wordt al schemerig. We gaan eerst onze bedden klaar maken. Een matje, een laken en een malarianet. Binnen een half uur is de medische post omgebouwd tot een acceptabel hotel. We gaan nu overleggen in drie groepen met de drie comités, allemaal gekozen door de Community. Ieder comité heeft haar eigen aandachtsgebied: het schoolmanagement, de medisch post en de economische ontwikkeling. Die structuur is nog nieuw en daarom gaan we per comité werken aan het activiteitenplan. We leggen eerst uit waarom een plan van belang is en hoe een activiteitenplan werkt. We benadrukken dat je je doelen SMART moet maken. De mensen begrijpen dat je zo stap voor stap je vorderingen kunt maken en dat je ook nog weet wie waarvoor verantwoordelijk is en waar je op moet letten. Een stukje management training die we gelijk heel praktisch gaan invullen. Wat worden de prioriteiten voor dit jaar? Een levendige discussie brandt los in een mengeling van Engels en Swahili. We spreken af dat zij de overzichten in april gereed maken en naar ons toesturen. Morgen zullen we ook nog even verder gaan met wat dringende vragen.

Na zo'n anderhalf uur gaan de drie comités gezamenlijk terugkoppelen. We zitten met zo'n vijftig mensen in een schaars verlicht lokaal. Het nieuwe solarsysteem heeft een klein defect. Dat wordt morgen weer gemaakt zegt Ali geruststellend. Hij houdt niet van half werk. Ondanks het late uur (het is al ruim 21.00 uur) ontstaat er een levendige discussie onder meer over de inzet van extra onderwijsassistenten, over het bestrijden en voorkomen van malaria en over de complexe organisatie en opnieuw vastgestelde doelen van de schoolboerderij. Weer ontstaat er een spontane discussie. Vooral de moeders laten hun stem horen. Mijn droom is dat mijn kinderen later trots zijn op wat ik voor de Community heb gedaan zegt een van hen.

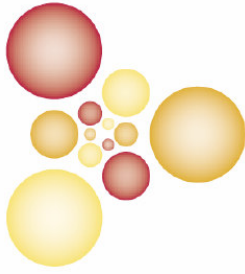
Ver na tien wordt de vergadering afgesloten. We gaan bonen met rijst eten. Voldaan en best ook uitgeteld gaat de 2K familie naar bed. Dat wordt vast lekker slapen.

Donderdag 24 maart 2005

De nacht was niet al te warm en na een lichte wasbeurt met een teiltje water zit iedereen er weer fit bij. We hebben er zin in. Hoe kan het anders. De zon is net op en de temperatuur is heel aangenaam. Er hangt een heerlijke ontspannen rust in de weide omgeving. De eerste kinderen komen al naar school. Een lach en een groet. Vandaag is het hun dag, want de 2K familie gaat voor hen een 'Games Day' met allemaal Hollandse spelletjes organiseren. Op het programma voor de kleine kinderen staan onder meer: een kleurplaat kleuren, Annemarie koekoek, hoedje vouwen van krantenpapier, zaklopen en een ballonnenspel.

Na het hijsen van de schoolvlag gaan we ochtend gymnastiek doen. Ruim 600 kinderen staan te springen en te rekken. Het maakt niet uit wat we voor doen, alles wordt enthousiast na gedaan. Een zware regenbui maakt een einde aan de pret. Allemaal naar de lokalen voor de spelletjes.

De groepen worden eerst ingedeeld. Ieder kind krijgt een gekeurd lintje om de arm en een sticker met vlaggetje. De groepen zijn zo herkenbaar. Als blijkt dat er sinds kort ruim vijftig kinderen meer op de school zitten ontstaan er wat organisatorische problemen. We merken wat het betekent als er in één klas 120 kleuters zitten. Hoe krijg je die op een rijtje? Er zijn op de school maar zeven leerkrachten op ruim 600 kinderen. De leerkrachten helpen ons met de organisatie. Zij vinden het prachtig, maar zijn helemaal niet gewend aan dit soort happeningen. De regen gaat ook nog gewoon door. Maar de sfeer blijft goed. Van improviseren raakt hier niemand uit zijn humeur. Integendeel het lijkt erop dat het de vreugde verder verhoogt. Zaklopen, hoedje van

2K KENNIS EN KUNDE

papier, kleuren en met ballonnen spelen is gewoon heel bijzonder, dat zie je aan die glimmende zwarte hoofdjes.

De middag

Rond het middaguur krijgen alle kinderen een flesje drinken en wat koekjes. Alweer geweldig want normaal krijgen ze pas in de avond iets te eten. Tijdens onze lunch komt er een zware delegatie van de regering op bezoek. De District Officer vergezeld door de Safety Officer en het hoofd van het Health Office in Lunga Lunga. Gerard en Ali doen een rondgang met de delegatie en de rest van de 2K familie gaat verder met de Games Day. Voor de grotere kinderen is er het volgende programma in een carrouselmodel: ballonstafette, kledingreparatie voor meisjes en jongens, lummelen, voedselvoorlichting spel, paaltjes voetbal en vlechten met fel gekleurde touwtjes. Ook hier geldt weer dat de kinderen alles bijzonder vinden. Ze zijn dol enthousiast en kunnen er geen genoeg van krijgen. De zon is inmiddels weer gaan schijnen. Het is heel warm.

De delegatie is ook enthousiast. Ze zijn echt verbaasd wat deze Community allemaal aan het doen is. De District Officer complimenteert de moeders voor al hun werk en vooral met hun uitstekende samenwerking. Hij zegt hen toe dat hij een extra voedselzending zal sturen om zijn complimenten nog wat overtuigender te maken. De moeders staan erbij te blozen. De District Officer kan niet geloven dat de Medische post is gestart zonder enige steun van de regering. Dat vindt hij geweldig. Je moet niet wachten op of leunen op de overheid als je het zelf ook kan. Hij gaat zich hard maken dat de publieke erkenning op gang komt.

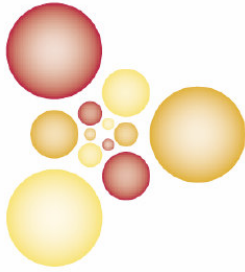
We gaan met de District Officer in gesprek over de slechte situatie van de Mwalewa Primary School, de buurschool. De gebouwen van de school zijn in heel slechte conditie en er zitten nog maar 120 kinderen op de school. Veel kinderen zijn van die school gehaald en lopen nu meer dan een uur om op een betere school te komen. Wel hebben ze daar nog zo'n zeven leerkrachten. Een win-win situatie ligt voor de hand als de Mwalewa school een dependance wordt van de Ngathini school. Die dependance zou dan opgeknapt moeten worden en alleen de onderbouw moeten omvatten. De kleinere kinderen kunnen dan gewoon dicht bij huis blijven en de leraren worden beter verdeeld over de scholen. We besluiten dat we daar maandag met de ouders van Mwalewa over gaan praten. De District Officer zal er ook bij zijn.

Rond drie uur loopt de Games Day ten einde. De hele 2K familie heeft een rood gekleurd hoofd. De warmte en de opwinding laten zichtbaar hun sporen na. Maar er moet nog een voetbalwedstrijd gespeeld worden. Holland tegen Kenia. Het wordt een uitputtingsslag. Wij zijn niet gewend om hard te lopen bij een temperatuur van minstens 35 graden. De tegenpartij ziet dat en vervangt wat snelle jonge jongens voor vriendelijke meisjes. De scheidsrechter werkt ook wat mee en dankzij luide aanmoedigingen op de tribune kunnen we de eindstand op 1-1 houden.

Het is tijd om afscheid te nemen. Eerst de moeders bedanken voor de gastvrijheid. We hebben voor ieder van hen een klein cadeautje. Een reiswekker, voor ons iets gewoons, voor hen iets heel bijzonders. Ali is nog een beetje bezorgd. We hebben nog zoveel te bespreken en besluiten dat op eerste paasdag te doen. Ali komt dan naar ons hotel toe. Nog een laatste woordje. De emotie loopt op. Er ontstaat in twee dagen een hechte band. Wederzijds respect en genegenheid zijn voelbaar. De kinderen zingen nog een afscheidslied. De zonnebrillen verbergen bij een aantal van ons een traantje. Dit is zo puur.

Zondag 27 maart 2005

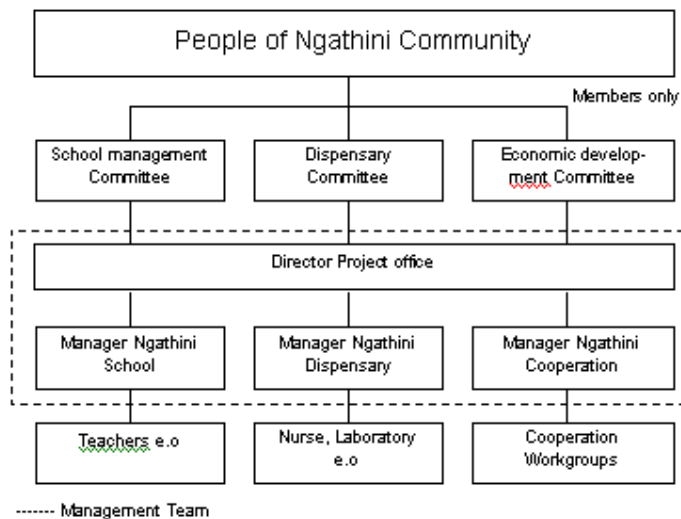
Het is eerste paasdag. We zijn in de ochtend in een lokaal kerkje geweest. Het was een swingende dienst met veel zang, dans en weer veel herhaling. 'Geloven' was het thema, maar de voorganger geeft er wel bij aan dat er actie bij nodig is: 'Vertel je buurman dat 'hij moet vragen om te krijgen', dat 'hij moet kloppen om binnen te worden gelaten' en dat 'hij moet zoeken om te

2K KENNIS EN KUNDE

kunnen vinden'. Stuk voor stuk activerende oproepen. Deze Paasdienst draagt ook bij om het onmogelijke mogelijk te maken.

Ali komt met zijn vrouw en drie jonge dochters bij ons in het hotel lunchen. De hele familie ziet er paasbest uit en is een beetje zenuwachtig. Je komt niet elke dag in zo'n mooi hotel. Na een korte lunch gaan de kinderen zwemmen. Dat hebben ze nog niet eerder gedaan. Ze komen die middag het water niet meer uit. De 2K familie blijkt erg goed te zijn in het geven van zwemles. Gerard en Lisette gaan met Ali overleggen. Ali is vooral bezorgd om de managementstructuur. Er spelen nu zoveel zaken en hoe moet je dat nu verder organiseren. We praten over de Ondernemende Organisatie, het bekende organisatieconcept van 2K kennis en kunde. Die gedachtegang blijkt ook in Afrika toepasbaar. Ali krijgt er energie van. Je moet als manager de mensen activeren door hen, vanuit een duidelijke visie, uitdagende verantwoordelijkheden te geven. We ontwikkelen het nieuwe organisatieschema:

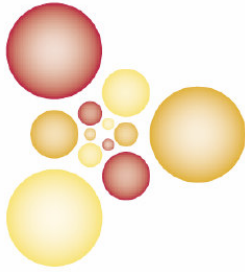

Ali kan zich heel goed vinden in zijn nieuwe rol als directeur van het Project office. Dat schept de nodige duidelijkheid. Zo kan hij de onderlinge afstemming voor elkaar krijgen. Hij gaat natuurlijk wel goed samenwerken met drie comités en met de managers van de school, de medische post en de schoolboerderij. Die managers moeten nog wel eerst gezocht worden. We spreken af dat we daar de tijd voor nemen. Het moeten goede managers zijn en de managementervaring is schaars in de Ngathini Community. Ondertussen gaan we ervoor zorgen dat Ali de komende periode zelf geen lessen meer hoeft te geven, zodat hij meer tijd krijgt om te managen. We zeggen hem toe dat we voorlopig een halve extra leerkracht voor de school betalen. Ali wordt er zichtbaar rustiger door. Hij gelooft in deze oplossingen.

Maandag 28 maart 2005

Vandaag gaan we een bezoek brengen aan de Mwalewa school, de zwakke buurschool van Ngathini. In januari zijn we er ook geweest en toen hebben we behoorlijk uitpakkt tegen de ouders. De schoolgebouwtjes waren gewoon heel gevaarlijk voor de kinderen. Je hebt toch geen geld nodig om de school van je kinderen een beetje op orde te houden? Een nieuw dak kun je maken met gedroogde palmboomtakken, wat stammetjes en touw. En gaten in de muur kan je dichtstoppen met modder en geld kan de school verdienen door bomen en fruit te planten op het schoolterrein. Een harde aanpak, maar het heeft wel geholpen.

Met de Ngathini School als voorbeeld zijn de ouders aan de slag gegaan. Er zit weer een dak op

2K KENNIS EN KUNDE

de school, de muren zijn redelijk hersteld en er liggen mooie witte steentjes langs de paden. Een prachtige 'nursery' (een zudentafel) is goed gevuld met kleine stekjes en de grond erachter is al gereed gemaakt voor de aanplant van het jonge groen. In nog geen twee maanden is de school behoorlijk opgeknapt.

We gaan allemaal onder de grote boom zitten: ruim 100 ouders, de leerkrachten en een aantal lokale bestuurders. De District Officer is ook gekomen. We beginnen met een groot compliment en gaan daarna discussiëren over het fusieplan. De discussie is heel interactief. Voor en tegen worden uitgewisseld. Wil 2K hier ook de sponsor zijn? Wij geven aan dat we daartoe bereid zijn als zij zelf maar net zo hard aan de slag gaan als bij de Ngathini Community. We zien het alleen zitten als er duidelijkheid komt met één managementcomité en één docententeam. De discussie laait weer op. Ali en de District Officer gaan zich er ook mee bemoeien. De hoogste klassen kunnen al heel snel overgeplaatst worden en op deze locatie moet dan een vernieuwend actieplan ontwikkeld worden. De moeders gaan steeds meer lachen en de vaders lijken geen bezwaren te zien. Ze zijn het allemaal eens en gaan ervoor. Spontaan ontstaat er een feestje. Successen moet je altijd vieren!

We gaan nog even naar de lokale afgevaardigde en Member of Parliament. Een belangrijke man in deze lokale gemeenschap. Hij voorziet nog een nieuw probleem. Over drie jaar is de Mwalewa weer uitgegroeid tot een grote school en community. Als je hier iets moois maakt dan stromen kinderen, hun ouders en overige families van heinde en verre toe. Een nieuw probleem en heel kenmerkend voor het ontwikkelingswerk in Kenia. Met het oplossen van het ene probleem roep je het volgende op. Maar we hebben nog drie jaar de tijd om dat nieuwe probleem op te lossen. We gaan de buurschool van Ngathini helpen en we gaan dat ook weer Community breed doen, dus ook met aandacht voor gezondheid en economie. Die mensen en vooral hun kinderen hebben het hard nodig dat iemand zich om hen bekommert.

Tenslotte

De verslagen van ons bezoek worden steeds langer en toch zijn we ons ervan bewust dat er bij de lezer nog veel inhoudelijk vragen overblijven. Die vragen willen wij graag beantwoorden. Wij werken ook graag mee aan presentaties over het werk met de Ngathini Community op scholen, bedrijven of voor andere organisaties of groepen. Wil je meer weten dan kun je ons bereiken via de email: geenen@wanadoo.nl of via de telefoon: 070 3250288.

Uit het verslag blijkt ook dat we steeds meer projecten financieren. Dankzij 2K en de 'vrienden van 2K' zijn we er tot nu toe in geslaagd om voldoende geld bijeen te brengen. Wij maken ook zoveel mogelijk gebruik maken van overheidssubsidies. Hierdoor wordt het geld voor projecten verdubbeld.

Omdat er steeds meer geld nodig is doen we in dit verslag een beroep op de vrijgevigheid van de lezers. Elke Euro wordt gegarandeerd ter plaatse besteed en wij zorgen ervoor dat er niets aan de strijkstok blijft hangen. Sinds vorig jaar werken we ook met een financieel jaarverslag. Aan onze donateurs stellen we dit verslag op verzoek graag ter beschikking.

Ons Gironummer is 9183042, t.n.v. Stichting 2K helpt Kenia, te Rijswijk.

Bedankt voor je belangstelling.
Lisette en Gerard Geenen

De Stichting 2K helpt Kenia werkt nauw samen met het Verkaart Development Team:
www.verkaarthelptkenia.nl en Heifer: www.heifer.nl.